

Polonijne Okienko na Świat (08/05/2026)

Świat

- Wlk. Brytania i 9 krajów Europy tworzą wspólne, północne siły morskie do szybkiego reagowania na zagrożenia ze strony Rosji, głównie na płn. Europy, mają m.in. reagować na „flotę cieni”.
- Blokada morska dotąd kosztowała Iran 5 mld \$ strat w sprzedaży ropy; USA zatrzymały 40 statków z irańskimi towarami, a 2 przejęły. Eksperti szacują, że Iranowi zabraknie miejsca w magazynach na ropę za kilka tygodni. Już wykorzystuje stare statki jako pływające zbiorniki. Część tankowców próbuje omijać blokadę, płynąc blisko wybrzeży Pakistanu i Indii w stronę Chin.
- Prezydent Donald Trump zapowiedział podniesienie ceł na auta z UE z 10% do 25% od tego tygodnia, twierdząc, że UE nie przestrzega umowy handlowej (nie podał naruszeń). Porozumienie z 2025 r. zakładało maksymalną stawkę 15%.
- Niemiecka prasa bije na alarm: USA nie tylko zapowiedziały redukcję swoich sił w Niemczech, ale też – jak twierdzą amerykańskie gazety - odwołały planowane rozmieszczenie systemu rakiet średniego zasięgu, ważnego elementu odstraszania Rosji. Gazety ostrzegają przed negatywnymi skutkami dla NATO.
- Amerykanie nie uprzedzili europejskich sojuszników przed nagłym ogłoszeniem wycofania 5 tys. żołnierzy z Niemiec. Mimo to tamtejszy minister obrony Boris Pistorius ocenił, że decyzja administracji Donalda Trumpa była „przewidywalna”. W Niemczech stacjonowało dotąd ponad 36 tys. amerykańskich żołnierzy. – Obecność wojsk USA w Europie, a szczególnie w Niemczech, leży w naszym interesie oraz w interesie Stanów Zjednoczonych – powiedział Pistorius w rozmowie z agencją DPA. Dodał jednocześnie, że Europejczycy muszą wziąć na siebie większą odpowiedzialność za własne bezpieczeństwo.
- Jedna osoba zginęła, a 25 zostało rannych w centrum Lipska we wschodnich Niemczech, gdzie w poniedziałek samochód wjechał w grupę ludzi. Sprawca został zatrzymany. Według mediów miał zachowywać się w sposób wskazujący na możliwe problemy psychiczne.
- Światowa Organizacja Zdrowia (WHO) poinformowała w niedzielę o śmierci trzech pasażerów statku wycieczkowego, płynącego po Oceanie Atlantyckim. Potwierdzono jeden przypadek zakażenia hantawirusem. Głównym źródłem hantawirusów są gryzonie, w tym myszy, szczury i nornice, które same nie wykazują objawów choroby. Do zakażenia u ludzi dochodzi najczęściej drogą wziewną,

poprzez kontakt z powietrzem zawierającym cząsteczki odchodów, moczu lub śliny chorych zwierząt. Patogen może wnikać do organizmu również przez rany na skórze.

- Za pół roku wybory środka kadencji, które zdecydują o kontroli nad amerykańskim Kongresem i znaczną częścią stanów. Minorowe nastroje Amerykanów, które wzmacniają galopujące ceny paliw, działają na niekorzyść Partii Republikańskiej.
- W wywiadzie dla stacji Fox News Donald Trump sformułował ostrą groźbę pod adresem Teheranu, zapowiadając całkowite zniszczenie Iranu w przypadku ataku na amerykańskie jednostki strzegące cieśniny Ormuz. Równocześnie prezydent USA dostrzegł zmianę w postawie irańskich negocjatorów, oceniając ich jako bardziej skłonnych do ustępstw.
- Władimir Putin ogłosił dwudniowe wstrzymanie działań wojennych na Ukrainie, które ma obowiązywać 8 i 9 maja. Informację tę przekazała agencja Reutera, bazując na doniesieniach rosyjskiego serwisu RIA Nowosti.
- Planowane jest wdrożenie Europejskiego Systemu Informacji i Autoryzacji Podróży (ETIAS) w ostatnim kwartale 2026 roku, co będzie dotyczyć obywateli Australii podróżujących do 30 krajów europejskich.
- W kwietniu rosyjska armia po raz pierwszy od sierpnia 2024 straciła więcej terenu niż zdobyła – 100 km²; tempo inwazji spadło, Rosjanie na początku 2025 zajmowali 10 km² dziennie, teraz 3 km². Przyczyną są skuteczne kontrataki Ukrainy, rozwój dronów oraz pogoda utrudniająca ruch pojazdów. Rosja ma problemy z łącznością po ograniczeniu dostępu do Starlink i Telegrama.
- Emiraty zestrzeliły 12 rakiet, 3 pociski manewrujące oraz 4 drony wystrzelone przez Iran pierwszy raz od rozejmu z 8 kwietnia; w porcie Fudżajra wybuchł pożar po ataku drona; cena ropy skoczyła o 5%. Władze ZEA nazwały działania Iranu „zdradzieckimi” i zapowiedziały prawo do odwetu. W Omanie rakietą trafiła w budynek mieszkalny. Iran zaprzeczył, by planował uderzenia.
- Dwa niszczyciele USA – USS Truxtun i USS Mason – przepłynęły przez Cieśninę Ormuz do Zatoki Perskiej mimo irańskiego ostrzału; to operacja „Projekt Wolność” ogłoszona przez Trumpa, mająca umożliwić ruch statków handlowych przez szlak.
- Stany Zjednoczone zakończyły ofensywę przeciwko Iranowi - poinformował we wtorek sekretarz stanu USA Marco Rubio. Jak mówił na konferencji prasowej w Białym Domu, operację "Epicka Furia" zastąpi "Projekt Wolność", który jest przedsięwzięciem całkowicie defensywnym. Szef amerykańskiej dyplomacji wyraził też nadzieję, że Rosja i Chiny poprą otwarcie cieśniny Ormuz.
- Rumuński parlament przegłosował wotum nieufności wobec proeuropejskiego premiera Ilie Bolojana. Za wotum nieufności zagłosowało 281 deputowanych. Przeważyły głosy socjaldemokratów oraz Sojuszu na rzecz Jedności Rumunów (AUR) George'a Simiona.
- Naukowcy z Chińskiej Akademii Nauk w Shenzhen stworzyli „żywy plastik”, który dzięki bakteriom ma rozkładać się całkowicie w ciągu tylko 6 dni, dzięki zawartości uśpionych form bakterii *B. subtilis* i współpracujących enzymów.

Polska

- USA ostrzegły Polskę i innych sojuszników, że wojna z Iranem wyczerpuje amerykańskie zapasy broni i opóźni dostawy uzbrojenia. Największe opóźnienia mają dotknąć: amunicję do HIMARS, systemy obrony powietrznej NASAMS, część pocisków do systemów Patriot. To samo spotyka np. Wlk. Brytanię czy państwa bałtyckie. Jednocześnie USA zatwierdziły sprzedaż broni dla Kataru, Kuwejtu i ZEA o wartości 9 mld \$.
- Min. sprawiedliwości szykuje nowe przepisy - mniejsze alimenty na dziecko i naprzemienna opieka jako podstawowy model po rozwodzie; rodzice mają finansować potrzeby dziecka głównie, gdy się nim zajmują.
- Prezydent Nawrocki powołał zapowiedzianą Radę Nowej Konstytucji, która ma przygotować projekt nowej ustawy zasadniczej na ok. 2030 r. W składzie m.in.: Julia Przyłębska, Józef Zych, Barbara Piwnik,

Marek Jurek, prof. Ryszard Piotrowski, prof. Ryszard Legutko, prof. Anna Łabno. Nawrocki przekonuje, że obecna Konstytucja z 1997 r. nie odpowiada już realiom.

- Nie będzie można już „pozbyć się” lokatora z mieszkania w ramach eksmisji przeprowadzanej w trybie egzekucji administracyjnej, tak łatwo jak dotychczas – rząd zaostrza przepisy chroniące przed bezdomnością i eksmisją „na bruk”.
- Polska i Wielka Brytania sfinalizują w maju porozumienie dotyczące współpracy obronnej – poinformował premier Donald Tusk po rozmowie z brytyjskim szefem rządu Keir Starmer.
- 3 maja 2026 roku, w piątą Niedzielę Wielkanocną, zmarł arcybiskup Józef Michalik — emerytowany metropolita przemyski i przez dziesięć lat przewodniczący Konferencji Episkopatu Polski. Miał 85 lat. W chwili śmierci był w 61. roku kapłaństwa i 39. roku biskupstwa.
- Policja poszukuje Pawła Kozaneckiego, za którym wystawiono list gończy. Mecenasek, kojarzony z bulwersującą wypowiedzią o „trumnach na kółkach”, usłyszał w marcu prawomocny wyrok półtora roku pozbawienia wolności. Skazano go za spowodowanie wypadku drogowego, w którym życie straciły dwie osoby.
- Ponad 26 proc. ankietowanych popiera całkowity zakaz legalizacji związków jednopłciowych – wynika z najnowszego sondażu SW Research, przeprowadzonego na zlecenie DGP. Badanie wykonano po decyzji Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, który nakazał Polsce uznawanie małżeństw jednopłciowych zawartych w innych krajach Wspólnoty. Poparło to 24,2 proc. ankietowanych. Tyle samo (24,2 proc.) pytanych pozytywnie wypowiedziało się na temat umożliwienia w Polsce zawierania małżeństw jednopłciowych. Kolejnych 13,6 proc. zgadza się, by Polska umożliwiła parom jednopłciowym zawieranie związków partnerskich, a 11,6 proc. ankietowanych nie ma w tej sprawie zdania.
- Premier Tusk zapytany, czy Polska skorzysta na relokacji sił USA z Niemiec opowiedział się przeciw temu pomysłowi, określając go „podbieraniem jako państwo” i łamaniem „europejskiej solidarności”.
- W Lublinie mieszka już 1200 obywateli Zimbabwe. To 3. największa grupa etniczna tego miasta po Ukraińcach i Białorusinach. Zimbabwe to 1 z biedniejszych krajów Afryki, w którym oficjalny odsetek nosicieli HIV to co najmniej 10% populacji.
- Portal Airpres wylicza, że wywiad polskiej Armii Krajowej przekazał ok. 50% wszystkich informacji, jakie trafiły do brytyjskich służb z Europy w latach 1939–1945, łącznie ok. 80 tys. raportów, więcej niż jakiegokolwiek inne państwo pod okupacją; 85% z tego analitycy uznali za dane wysokiej jakości, a prawda o tym była ukrywana zgodnie z polityką wizerunkową Wlk. Brytanii oraz cenzurą ZSRR.
- Po dwóch miesiącach prac komisji ministra Waldemara Żurka, która miała tropić polskie wątki afery Jeffrey Epsteina, okazuje się, że nie ma nawet zawiadomienia o przestępstwie. „Postępowanie ma charakter ‘w sprawie’, tj. dotychczas nikomu nie przedstawiono zarzutów. Dotychczas żadna osoba nie zgłosiła się i nie złożyła zawiadomienia o przestępstwie” - czytamy w nadesłanej do redakcji portalu wPolityce.pl informacji rzecznika neo-PK Przemysława Nowaka.
- Europejski Trybunał Praw Człowieka nakazał dopuścić 4 nowych sędziów Trybunału Konstytucyjnego do orzekania; TK uznał to za ingerencję w suwerenność Polski. Sędziowie złożyli ślubowanie w Sejmie i przekazali akta prezydentowi. Prezes TK Bogdan Świączkowski uznał, że nie objęli urzędu, bo nie ślubowali przed prezydentem. ETPCz wezwał do umożliwienia pracy sędziów do czasu rozstrzygnięcia sporu.
- Rada Etyki Mediów uznała, że TVP Info naruszyła zasady etyki przez podawanie narodowości sprawców w artykułach o przestępstwach. W tym wypadku ukraińskiej. Skargę złożyła fundacja „Alians Młodzieży Ukraińskiej 24 sierpnia”. W 3 artykułach z marca 2026 w tytułach i treści podkreślano ukraińską narodowość sprawców. Wg rady kieruje to uwagę na cechę, która nie wiąże się ze sprawą i narusza to zasady szacunku oraz tolerancji.
- Pijana sędzia Teresa Z.–T. z Zamościa, która spowodowała kolizję, wraca do pracy przez opieszałość Sądu Najwyższego. Miała 1,5 promila. Została zawieszona na 6 miesięcy i nie złożono wniosku o przedłużenie.

Australia

- W Australii rozpoczyna się szczepienie przeciwko wirusowi HPV — głównemu sprawcy raka szyjki macicy. Australia jest dziś jednym z liderów światowej walki z tą chorobą i ma realną szansę, by jako pierwsze państwo na świecie wyeliminować ten nowotwór jako problem zdrowia publicznego.
- Premierzy Japonii i Australii, Sanae Takaichi i Anthony Albanese, podpisali w poniedziałek w Canberze deklarację o dostawach surowców krytycznych i energetycznych. Jak zaznacza agencja Kyodo, ma to chronić gospodarki obu państw przed szokami wywołanymi blokadą cieśniny Ormuz i dominacją Chin na rynku metali ziem rzadkich.
- W przemówieniu króla Karola III w amerykańskim Kongresie nie zabrakło tematów związanych z wojskiem. Brytyjski monarcha wsparł m.in. program okrętów podwodnych AUKUS, którego wartość szacuje się na prawie 400 mld dol. AUKUS to trójstronny program wojskowy, w którym oprócz USA i Wielkiej Brytanii uczestniczy jeszcze Australia, która będzie też jego głównym beneficjentem. W ramach tej inicjatywy dołączy ona do elitarnego grona krajów dysponujących okrętami podwodnymi z napędem atomowym. Znajduje się w nim obecnie tylko sześć nacji — Stany Zjednoczone, Wielka Brytania, Rosja, Francja, Chiny i Indie.
- Na ponad cztery lata więzienia skazał australijski sąd kobietę, która udawała, że jej sześciolatek syn ma raka oka. Zmusiła dziecko do korzystania z wózka inwalidzkiego i podawała mu leki. W ten sposób chciała uzyskać pieniądze od rodziny i znajomych, aby prowadzić wystawny tryb życia. Sąd opisał jej działania jako „okrutne” i „wyrachowane” — pisze BBC.
- W Australii wylądowały w czwartek dwa samoloty, na pokładzie których znajdowały się kobiety i dzieci z rodzin bojowników organizacji terrorystycznej Państwo Islamskie (IS) — przekazała agencja Associated Press. Policja przekazała, że kobiety zostały aresztowane na lotnisku i grożą im potencjalne zarzuty karne związane z ich pobyt w tzw. kalifacie Państwa Islamskiego, obejmującym część terytoriów Syrii i Iraku.
- 5-go maja 2026 r. Bank Rezerw Australii (RBA) podniósł główną stopę procentową o 25 punktów bazowych do poziomu 4,35%. To trzecia z rzędu podwyżka, motywowana uporczywą presją inflacyjną, co czyni Australię jednym z najbardziej agresywnie zacieśniających politykę pieniężną banków centralnych.

Opracował:

Bogusław P.